

FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF THE INTEGRATED COMMUNICABLE DISEASE SURVEILLANCE INNOVATION PROJECT OF A LOCAL COMMUNITY

Worraya JATUPATRANGSEE¹ and Apichat LIMMETHEE²

1 Lampang Rajabhat University, Thailand; j.worraya@gmail.com

2 Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand; apichat.lim@gmail.com

Handling Editor:

Associate Professor Dr.Sukanya BURANADECHACHAI Bangkok Thonburi University, Thailand

Reviewers:

1) Associate Professor Dr.Narathip SRIRAM

Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand

2) Associate Professor Dr.Yupaporn YUPAS

Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

3) Assistant Professor Dr.Phimlikid KAEWHANAM

Kalasin University, Thailand

Abstract

This qualitative study aimed to investigate the factors affecting the success of the integrated communicable disease surveillance innovation project of Ban Don Subdistrict Municipality, U Thong District, Suphan Buri Province and develop the guidelines for the development of the integrated communicable disease surveillance innovation project of a local community. The findings revealed that the factors affecting the success of the innovation project were the use of digital technology in communication, resource management, the municipality serving as the problem-solving center, assessment of working situations, relationships and social capital in the area. These factors were interconnected. Ban Don Subdistrict Municipality played an important role in building successful collaboration with various sectors. The factors affecting the success of innovation project were caused by a variety of actors and collaboration with relevant organizations. The development guidelines of the innovation project included sufficient decentralization of management powers for solving problems, assessment of the area to investigate the problems in the area, building networks and social capital in the area. The guidelines for the development of the innovation project focused on the support for resources and the creation of a mechanism for working at the local level with participation.

Keywords: Local Government Organization, Innovation Project, Covid-19

Citation Information: Jatupatrangsee, W., & Limmethree, A. (2022). Factors Affecting the Success of the Integrated Communicable Disease Surveillance Innovation Project of a Local Community. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 11(2), 225-237. <https://doi.org/10.14456/jirgs.2022.25>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ

วรญา จตุพัฒน์รังสี¹ และ อภิชาติ ลิ้มเมธี²

1 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง; j.worraya@gmail.com

2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; apichat.lim@gmail.com

บรรณาธิการผู้รับผิดชอบบทความ:

รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุณเดชะชัย

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้พิจารณาบทความ:

1) รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2) รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ลิขิต แก้วหานาม

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และแนวทางการพัฒนาโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ คือ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร การบริหารทรัพยากร เทศบาลเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา การประเมินสถานการณ์การทำงาน ความสัมพันธ์ ทูตทางสังคมปัจจัยต่างๆ มีความเชื่อมโยงกัน บทบาทของเทศบาล เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ มาจากตัวแสดงที่หลากหลาย การทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แนวทางการพัฒนาโครงการนวัตกรรม คือ การกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา การประเมินพื้นที่เพื่อทราบปัญหาต่างๆ การสร้างเครือข่าย สร้างทุนทางสังคม แนวทางในการพัฒนาโครงการนวัตกรรม เน้นการสนับสนุนทรัพยากรสร้างกลไกการทำงานระดับพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม

คำสำคัญ: องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, โครงการนวัตกรรม, โคโรนาไวรัส 2019

ข้อมูลการอ้างอิง: วรญา จตุพัฒน์รังสี และ อภิชาติ ลิ้มเมธี. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ. วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา, 11(2), 225-237. <https://doi.org/10.14456/jirgs.2022.25>

บทนำ

ท่ามกลางสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงสถานการณ์ปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ส่งผลกระทบต่อบริหารงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการให้บริการสาธารณะกับประชาชน และมีความใกล้ชิดกับประชาชน เมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤติในพื้นที่จึงมีความจำเป็นจะต้องปรับตัว ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองกับประชาชนได้เทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่ประสบปัญหาสถานการณ์โรค Covid-19 และส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ถึงแม้ว่าสถานการณ์โรค Covid-19 จะเป็นการแก้ไขปัญหานโยบายในระดับประเทศ ที่เป็นการดำเนินงานของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงมหาดไทย (ศบค.มท.) แต่ทั้งนี้บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ซึ่งบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน และสามารถสร้างทิศทางการทำงาน การวางแผน นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ ดังที่ ธเนศวร์ เจริญเมือง (2553) ได้กล่าวถึง สาระสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ประการหนึ่งคือ ประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและบริหารท้องถิ่นของตนเอง กล่าวคือความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากกรณีโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จะพบว่า เป็นโครงการที่มีการทำงานร่วมกัน โดยมีเทศบาลตำบลบ้านดอนเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ และเทศบาลตำบลบ้านดอนเป็นผู้วางแผนนำไปสู่การปฏิบัติให้บริการช่วยเหลือประชาชนจากปัญหาสถานการณ์โรค Covid-19 ที่เกิดขึ้น ซึ่งโครงการนวัตกรรมดังกล่าวได้รับรางวัลจากการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ซึ่งที่มาของการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) มีพันธกิจหลักประการหนึ่งคือการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทิศทางการกระจายอำนาจของประเทศ การเข้าร่วมการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลตำบลบ้านดอนจึงเป็นทั้งการพัฒนาโครงการนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนอย่างสอดคล้องกับบริบท และเป็นการต่อยอดการทำงานของเทศบาลให้มีผลที่ดียิ่งขึ้นไป จากผลสำเร็จที่เกิดขึ้นดังกล่าว การศึกษารุ่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และแนวทางการพัฒนาโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ ทั้งนี้ผลการศึกษาดังกล่าวจะเป็นส่วนสำคัญในการเป็นต้นแบบที่ดีของการสร้างโครงการนวัตกรรมเพื่อให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการแนวใหม่

“การจัดการภาคสาธารณะ” (public governance) เป็นการจัดการสาธารณะยุคใหม่แห่งศตวรรษที่ 21 ภายใต้เงื่อนไขที่ภาคประชาสังคม กลุ่มธุรกิจ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายๆ ฝ่าย ต่างมีอาจอยู่ในฐานะของผู้รับบริการอีกต่อไป ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตลอดจนการกำกับติดตามและการประเมินผลนโยบายกันอย่างกระตือรือร้น แนวคิดแบบเก่าที่แบ่งแยกระหว่าง “ผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ” กำลังถูกตั้งคำถามเนื่องจากมีอาจนำมาใช้ในการศึกษาการบริหารจัดการสาธารณะได้อีกต่อไป ในขณะที่พบว่า เหตุการณ์สำคัญหลายๆ ครั้ง นั้น ภาคีทางด้านสังคมอันหลากหลายต่างเข้าร่วมในกิจกรรมสาธารณะกันอย่างกว้างขวาง และปรากฏการณ์ของการมีส่วนร่วมกำลังได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้นปัญหาความซับซ้อนของงานสาธารณะที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก และปัญหาข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรของภาครัฐเอง รวมทั้งความเข้มแข็งและความกระตือรือร้นของภาคประชาสังคม ได้ทำให้

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

พื้นที่สาธารณะกำลังเปิดกว้างต่อการมีส่วนร่วมจากภาคีต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ “การจัดการภาคีสาธารณะ” รองรับต่อปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารจัดการภาคีอันแตกต่างหลากหลาย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องประสานความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆ การชักจูงให้แต่ละฝ่ายนำทรัพยากรออกมาใช้เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของส่วนร่วม และการจัดการความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการทำร่วมกันระหว่างเครือข่ายต่างๆ (สมศักดิ์ สามัคคีธรรม และ ปรีดา วานิชภูมิ, 2559)

Osborne (2010: 6-7) ยังได้กล่าวไว้อีกด้วยว่า ในแวดวงวิชาการ มีการศึกษาเกี่ยวกับ “NPG” กันอย่างมากในห้วงสิบกว่าปีที่ผ่านมา โดยสามารถจำแนกแนวทางการศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้ของนักวิชาการต่างๆ ออกเป็น 5 แนวทาง ดังนี้ แนวทางแรก การจัดการภาคีเชิงสังคมการเมือง (Socio-Political Governance) แนวทางนี้พุ่งความสนใจไปที่การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันที่สำคัญต่างๆ ที่อยู่ในสังคมหนึ่งๆ แนวคิดนี้มองว่า การวิเคราะห์แบบส่วนทั้งหมดนี้จะทำให้สามารถมองเห็นได้ ว่าแท้จริงแล้วรัฐบาลมิได้มีความสำคัญในกระบวนการนโยบายมากนัก แต่กระบวนการนโยบายมักขึ้นอยู่กับผู้กระทำการทางสังคมอันหลากหลายต่างๆ ที่จะให้ความชอบธรรมแก่นโยบายเหล่านั้น และจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการนโยบายดังกล่าว นักคิดสำคัญในแนวทางนี้ ได้แก่ Kooiman (2010)

แนวทางที่สอง การจัดการภาคีเชิงนโยบายสาธารณะ (Public Policy Governance) แนวคิดนี้พุ่งความสนใจไปที่วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางนโยบาย กับเครือข่ายต่างๆ โดยมองว่า ในยุคปัจจุบันที่กิจกรรมสาธารณะมิได้รวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลางอีกต่อไป ชนชั้นนำจะมีปฏิสัมพันธ์กับเครือข่ายทางสังคมต่างๆ อย่างไรในกระบวนการนโยบาย นักคิดสำคัญในแนวทางนี้ ได้แก่ Marsh & Rhodes (1992), Borzel (1997) และ Klijn & Koppenjan (2000) นอกจากนี้ Cappelli (2008) ยังได้เสนอแนวคิดที่ว่าด้วย “meta-governance” ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่ชนชั้นนำภาครัฐเข้าไปกำกับทิศทาง

แนวทางที่สาม การจัดการภาคีเชิงการบริหาร (Administrative Governance) แนวคิดนี้พุ่งความสนใจไปที่การประยุกต์ใช้การบริหารสาธารณะแบบดั้งเดิม (Traditional Public Administration-TPA) ให้เหมาะสมกับการบริหารงานสาธารณะในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ (Ewalt, 2001: 4) มีนักคิดสำคัญ ได้แก่ Salamon (2002), Lynn, Heinrich & Hill (2001) และ Frederickson (1999)

แนวทางที่สี่ การจัดการภาคีในรูปแบบของการรับเหมาช่วง (Contract Governance) แนวคิดนี้พุ่งความสนใจไปที่ การดำเนินงานภายในองค์กรภายใต้กรอบแนวคิด “การจัดการภาครัฐแนวใหม่” (New Public Management-NPM) โดยเสนอให้นารูปแบบของการจัดการภาคีมาใช้ในฐานะของการเปิดให้บริษัทเอกชนทำหน้าที่รับเหมาช่วงในการให้บริการสาธารณะแก่สาธารณชน นักคิดในแนวนี้นี้ ได้แก่ Kettl (1993)

แนวทางสุดท้าย การจัดการภาคีในรูปของเครือข่าย (Network Governance) แนวคิดนี้พุ่งความสนใจไปที่การวิเคราะห์ถึง วิธีการในการจัดตั้งตนเองของเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ซึ่งเครือข่ายดังกล่าวนี้ ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะ โดยมีรัฐเข้าร่วมเป็นภาคีหนึ่งของเครือข่ายดังกล่าวอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ แนวคิดนี้คล้ายคลึงกับแนวคิด “การจัดการภาคีเชิงนโยบายสาธารณะ” (Public Policy Governance) หากแตกต่างกันตรงที่ “แนวคิดการจัดการภาคีเชิงนโยบายสาธารณะ” ให้ความสำคัญต่อบทบาทของชนชั้นนำทางนโยบายในการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเครือข่าย เพื่อการริเริ่มและกำหนดกระบวนการนโยบายสาธารณะ แต่ “แนวคิดการจัดการภาคีในรูปของเครือข่าย” พุ่งความสนใจไปที่บทบาทของเครือข่าย ในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติและการให้บริการสาธารณะ นักคิดสำคัญในแนวนี้นี้ ได้แก่ Rhodes (1997), Kickert (1993), Denters & Rose (2005) และ Entwistle & Martin (2005)

Kennett (2010) มองว่า “NPG” เป็นรูปแบบใหม่ของความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับสังคม โดยที่ภารกิจในการแก้ไขปัญหาสาธารณะมิได้ผูกขาดอยู่ในกำมือของรัฐบาลกลางอีกต่อไป แต่เป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำอันหลากหลาย ที่มีความสนใจผลประโยชน์ ค่านิยม การรับรู้ และทรัพยากรเชิงอำนาจ ที่แตกต่างกัน

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะแนวใหม่

แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service) กำหนดบทบาทภาครัฐใหม่เปลี่ยนไปจากการควบคุมมาเป็นการกำหนดระเบียบวาระ นำกลุ่มที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรอิสระมาสู่โต๊ะเจรจา จัดให้มีเวทีการพูดคุยอย่างเป็นประชาธิปไตย ภาครัฐจะเป็นตัวไกล่เกลี่ยประนีประนอมเพื่อให้ได้ข้อตกลงร่วมกัน ดูแลสมบัติสาธารณะ ปกป้องรักษาองค์การภาครัฐ กระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานภาครัฐ ผู้บริหารภาครัฐต้องทำความเข้าใจกับบทบาทในกระบวนการบริหารแบบประชาชนเป็นหุ้นส่วน ข้าราชการจึงต้องมีความรับผิดชอบ เคารพในกฎหมาย เห็นคุณค่าของชุมชน บรรทัดฐานทางการเมือง มาตรฐานความเป็นมืออาชีพและผลประโยชน์ต่อพลเมือง หล่อหลอมความเป็นพลเมือง สร้างสรรค์และบริหารคุณค่าสาธารณะ ให้แก่สังคมโดยรวมโดยทั่วกัน

แนวคิดการจัดการองค์การภาวะวิกฤต COVID-19

การจัดการองค์การในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัส COVID-19 หมายถึง องค์การควรมีการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนงาน หน่วยงานต่างๆ รวมถึงบุคคลในองค์การ โดยกำหนดภารกิจ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจขององค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (ฉวีวัฒน์ ชัยชนภานุ, 2563: 202) หลักการสำคัญ คือ ผู้นำองค์การต้องไม่ตื่นตระหนก และสร้างแผนงานบริหารจัดการภาวะวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัส COVID-19 ทันที เช่น การแก้ไขระเบียบองค์การการผ่านคลาย การวางแผนมาทำงานในภาวะปกติ การประยุกต์แนวทางใหม่ การปฏิรูปวิถีชีวิตใหม่ โดยเฉพาะการสื่อสารและตัดสินใจเด็ดขาดควรต้องมาจากผู้นำองค์การเท่านั้น เพื่อป้องกันการสื่อสารที่ไม่ถูกต้อง

การบริหารจัดการภาวะวิกฤตโควิด-19 ของธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร ข้อเท็จจริงจากข้อมูลภาคสนาม 1 ใน 3 คือ ด้านทักษะจำเป็นเพื่อบริหารจัดการภาวะวิกฤต ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร ให้ความสำคัญอันดับแรกกับการสื่อสาร รับฟังข่าวสาร และมีสติ ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาในอดีตที่ได้เสนอแนะไว้ โดยการสื่อสารในช่วงวิกฤตนี้จะต้องไม่วิตกกังวลจนเกินไป มีความซื่อสัตย์ ถูกต้อง ทันเวลาและถูกกาลเทศะ รองลงมา คือ ทักษะการบริหารงานบุคคลและการแก้ไขปัญหา เช่น ธุรกิจร้านอาหารได้พัฒนาทักษะขายสินค้าผ่านออนไลน์แบบเดลิเวอรี่ ขณะที่ธุรกิจโรงแรมขนาดใหญ่จะเน้นบริหารพนักงานให้สามารถทำงานได้หลายๆ อย่างพร้อมกัน “ความยืดหยุ่นในการปรับตัว” เป็นกลยุทธ์สำคัญในการบริหารความเสี่ยงในช่วงวิกฤต และผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์จะมีทักษะการปรับตัวได้ดี (เจริญชัย เอกมาไพศาล และ เสาวณี จันทะพงษ์, 2565) อีกทั้ง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2563) ได้เสนอคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563 เรื่องมาตรการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนในสภาวะวิกฤต [รองรับสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)] ให้มุ่งเน้นการนำระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) รวมทั้งเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานและให้บริการประชาชนด้วย

วิธีการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยมีการคัดเลือกจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จากกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนทั้งหมด 20 คน ได้แก่ นักวิจัย จำนวน 4 คน บุคลากรผู้ปฏิบัติงานจำนวน 5 คน กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการนวัตกรรม 10 คน และผู้บริหารของเทศบาลตำบลบ้านดอน จำนวน 1 คน ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สรุปอุปนัยเพื่อให้ได้ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

ผลการวิจัย

นวัตกรรมที่เทศบาลตำบลบ้านดอนและภาคีเครือข่ายทั้งหมดในพื้นที่ได้ร่วมกันคิดค้นและพัฒนาขึ้นได้กลายเป็นวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อตอบโจทยการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 โดยพบว่ารูปแบบของโครงการนวัตกรรมดังกล่าวนี้ไม่เคยมีหน่วยงานใดดำเนินการมาก่อนเนื่องจากได้เน้นรูปแบบการใช้ทุนทางสังคมในพื้นที่บูรณาการร่วมปฏิบัติงานในรูปของภาคีเครือข่ายผสมผสานร่วมกับบุคลากรสาธารณสุขที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ทั้งในแง่การสอดส่องเฝ้าระวังการควบคุมการเดินทางเข้าออกของพื้นที่การช่วยเหลือประชาชนในด้านต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การคัดกรองผู้มีความเสี่ยงสูงการรักษาพยาบาลตลอดจนการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนทั้งหมดในพื้นที่ กล่าวโดยสรุปขั้นตอนการปฏิบัติงานดังกล่าวเรียกว่า “มาตรการบันได 5 ขั้น” หรือ “นวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ” (อภิชาติ ลิ้มเมธี และ วรญา จตุพัฒน์รังสี, 2564)

ตารางที่ 1 สรุปมาตรการบันได 5 ขั้น

มาตรการบันได 5 ขั้น	แนวปฏิบัติของเทศบาลตำบลบ้านดอนและภาคีเครือข่าย
การสร้างความรู้และความเข้าใจ	1) การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ทุกช่องทางตามบริบทของท้องถิ่นเช่น หอกระจายข่าวระบบเสียงไร้สาย ป้ายประชาสัมพันธ์การส่งบุคลากรเข้าไปสร้างความเข้าใจรายครัวเรือน 2) การสื่อสารที่มีความรวดเร็วพร้อมเจ้าหน้าที่รับผิดชอบครอบคลุมทุกชุมชนหมู่บ้าน และดำเนินการตลอด 24 ชั่วโมง โดยมีการกลั่นกรองข้อมูลจากคณะทำงาน
การสอดส่องเฝ้าระวัง	1) การบูรณาการโดยใช้ทุนทางสังคมได้แก่บุคลากรในภาคส่วนต่างๆ รวมถึง อาสาสมัครภายใต้จิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อชุมชนของตนเอง ช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
การตรวจสอบคัดกรอง	1) พลังจิตอาสา จากภาคประชาชนในพื้นที่ท้องถิ่นช่วยเสริมการปฏิบัติงานในภาพรวมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ร่วมกับบุคลากรจากภาครัฐเช่น กองสาธารณสุขเทศบาลตำบลบ้านดอนกำนันผู้ใหญ่บ้าน อปพร. และองค์กรเครือข่ายอื่น 2) การสนับสนุนในด้านอุปกรณ์สาธารณสุขและอื่นๆ จากเทศบาลตำบลบ้านดอน ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
การแยกตัวกักบริเวณ	1) บุคลากรทุกฝ่ายบูรณาการ เพื่อรับผิดชอบในการควบคุมตรวจสอบการแยกตัวกักบริเวณ ให้เกิดผลในทางปฏิบัติสูงสุด 2) เจ้าหน้าที่เข้าถึงในทุกชุมชนหมู่บ้าน ให้คำแนะนำและสอบถามความต้องการของผู้ถูกกักตัวพร้อมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอุปโภคบริโภค 3) การเชื่อมโยงกับโรงพยาบาลในพื้นที่เพื่อรับมือกับภาวะวิกฤตฉุกเฉิน
การดูแลให้ความช่วยเหลือ	1) การจัดทำหน้ากากอนามัย แจกจ่ายประชาชนในพื้นที่ทุกคน ทุกๆ 30 วันผ่านช่องทางกำนันผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงโรงพยาบาลปทุมภูมิ 2) การช่วยเหลือด้านงบประมาณ เพื่อสนับสนุนเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ 3) จัดระบบและบุคลากรดูแลให้ความช่วยเหลือบุคคลในกลุ่มต่างๆ ทุกกลุ่มเช่น กลุ่มเปราะบางต่างๆ บุคคลที่ไม่มีบัตรประชาชน ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่มีฐานะยากจนเพื่อให้เข้าถึงระบบการดูแล และการช่วยเหลือต่างๆ ครบทุกคน 4) ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือสังคมในยามวิกฤต

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

จากการศึกษาโครงการนวัตกรรมเรื่องการบริหารงานในภาวะวิกฤติท่ามกลางสถานการณ์โรค Covid-19 ของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ในวัตถุประสงค์เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการนวัตกรรม สามารถอธิบายได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ

จากรูปแสดงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการมี 5 ปัจจัยหลัก ซึ่งสามารถอธิบายปัจจัยดังกล่าวได้ดังนี้

1) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร กล่าวคือ การทำงานร่วมกันในโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มุ่งเน้นการสื่อสารโดยการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบต่างๆ อาทิ การใช้แอปพลิเคชันสังคมออนไลน์โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม กล่าวว่า “จะมีไลน์กลุ่มของหมู่บ้าน จะรายงานต่อองค์กร อสม. (อาสาสมัครดูแลสุขภาพสาธารณสุข) และ รพสต. (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล) จะดูแลในเรื่องของสิ่งของอุปโภค บริโภค” ทั้งนี้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารเป็นช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ระบบไลน์ในการติดต่อ ซึ่งนอกจากนี้ยังเป็นการเชื่อมโยงการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการส่งเสริมการรับรู้ให้กับประชาชนที่ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ การใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ ที่ถูกผลิตขึ้นเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ Covid-19 เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าใจเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติ การป้องกันโรค รวมไปถึงแนวทางการรักษาที่ดี และสะดวกมากยิ่งขึ้น

2) การบริหารทรัพยากรในการทำงาน ตามหลักการบริหารโดยทั่วไปให้ความสำคัญกับ คน เงิน งาน ทั้งนี้แนวทางดังกล่าวก็สามารถใช้ได้หลายสถานการณ์และในหลายกรณีในกรณีของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เช่นเดียวกันที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จนั้นเป็นการบริหารทรัพยากรในด้านต่างๆ ทั้งการบริหารคน ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในทุกๆ ระดับ ทั้งหน่วยงานท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมาทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการ

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

บริหารงานให้ประสบความสำเร็จมีการขับเคลื่อนที่ดี และมีเงินรวมถึงทรัพยากรที่มีความเหมาะสมเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนงาน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม กล่าวว่า “ทฤษฎี 4 ขา เป็นทฤษฎีที่คิดขึ้นมาเอง ส่วนที่ 1 คือ ฝ่ายบริหาร (ขาที่ 1) มีหน้าที่กำหนดนโยบาย และขับเคลื่อนนโยบาย ส่วนที่ 2 สภา (ขาที่ 2) ส่วนที่ 3 ฝ่ายข้าราชการผู้ปฏิบัติ (ขาที่ 3) ต้องสอดคล้องไปด้วยกัน ส่วนที่ 4 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (ขาที่ 4) ที่จะเป็นตัวแทนของประชาชนในการช่วยเหลือในปัญหาต่างๆ ผมว่าถ้าขาดไปสักขาหนึ่งก็เป็นเรื่องยากในการบริหารจัดการ มีเงินแต่ผู้บริหารไม่สนับสนุนก็ไปไม่ได้ มีเงินแต่ผู้ปฏิบัติไม่เต็มใจก็ไปไม่ได้ ฉะนั้นในการทำงานระบบปัจจัยระบบ 4 ขานี้เป็นเรื่องสำคัญ”

3) เทศบาลตำบลบ้านดอนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา กล่าวคือ การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของ Covid-19 เป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้องทำงานบูรณาการร่วมกันกับหลายหน่วยงาน หลายภาคส่วน อาทิ การทำงานของเทศบาลตำบลบ้านดอนร่วมกับการปกครองระดับท้องที่ รวมถึงหน่วยงานทางสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การดำเนินงานดังกล่าวสามารถประสบความสำเร็จได้เนื่องจากเทศบาลตำบลบ้านดอนได้เป็นศูนย์กลางประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งการติดต่อสื่อสาร การรายงานสถานการณ์ปัญหา Covid-19 ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆ เข้าช่วยเหลือดูแลคนที่มีความเดือดร้อนจากสถานการณ์ดังกล่าว ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม กล่าวว่า “การที่เราจะทำงานให้ประสบความสำเร็จได้เราจะต้องมีเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อน การที่เราทำงานนโยบายของภาครัฐ แต่ว่าเราทำเชิงรุกจะต้องมีเจ้าภาพหลัก พอมีเจ้าภาพหลักแล้วในการ ที่จะขับเคลื่อนมันมีศูนย์กลางที่จะรวมทุกคนเข้ามา ก็เลยทำให้มีการรวมตัว จัดทีมที่ง่ายขึ้น พอเกิดการจัดทีมแล้ว ก็มีการวางแผนที่ดี” จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการทำงานที่เป็นลักษณะการบูรณาการมีความจำเป็นที่จะต้องมีศูนย์กลางการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งทางเทศบาลตำบลบ้านดอนได้ใช้ทรัพยากรบุคคลทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน เป็นเครือข่ายที่สำคัญในการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาคส่วนต่างๆ

4) การประเมินสถานการณ์ในการทำงาน บนพื้นฐานของการทำงานโดยทั่วไป การประเมินผลการทำงานไม่จำเป็นต้องประเมินในช่วงท้ายของการทำงานเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้การประเมินสถานการณ์หรือการประเมินโครงการต่างๆ สามารถจะประเมินได้ในทุกช่วงเวลาที่ทำเนิการทำงาน ในกรณีของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จประการหนึ่งคือการประเมินสถานการณ์การทำงานอย่างสม่ำเสมอ กล่าวคือ เทศบาลตำบลบ้านดอนมีการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นการทำงานเชิงรุกที่คอยติดตามสถานการณ์ มีการประชุมเพื่อประเมินสถานการณ์ และส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรค Covid-19 อย่างต่อเนื่อง ทำให้การทำงานสามารถทันต่อสถานการณ์ได้ และผลที่เกิดขึ้นจากการประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่องนั้นส่งผลให้สามารถป้องกันควบคุม ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม กล่าวว่า “การทำงานของเรามีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินสถานการณ์ และทำงานให้ต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้น เรามีแนวร่วมหลายหน่วยงาน เราทำงานร่วมกันผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ การสื่อสารร่วมกัน การรับข่าวสาร เป็นเรื่องสำคัญในวิกฤตครั้งนี้”

5) ความสัมพันธ์และทุนทางสังคมในพื้นที่ ในการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเทศบาลตำบลบ้านดอนเป็นศูนย์กลาง สิ่งที่สำคัญในการทำงานคือความสัมพันธ์ของภาคส่วนต่างๆ รวมถึงภาคประชาชนที่เป็นผู้รับบริการ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้เกิดขึ้นจากภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลบ้านดอนที่ได้รับการยอมรับ มีความศรัทธาที่ดีต่อประชาชนในพื้นที่ มีความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน จึงส่งผลให้การความร่วมมือในเรื่องต่างๆ ทั้งจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ การปกครองท้องที่ ภาคประชาชน ให้ความร่วมมือการทำงานร่วมกัน เพราะฉะนั้นการสร้าง ความเชื่อมั่นของผู้นำ จึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการทำงานลักษณะบูรณาการร่วมกัน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม กล่าวว่า “เทศบาลมีการสร้างความเข้าใจแก่พี่น้องในชุมชน ผู้นำของหมู่บ้านก็เข้ามาเป็นส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมกับ อสม. และ อปพร มีการสื่อสารที่ชัดเจนน่าเชื่อถือจากผู้นำผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว และทางอื่นๆ” รวมถึงชุมชนมีต้นทุนทางสังคมที่ดี กล่าวคือประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจ และตระหนักต่อปัญหาที่เกิดขึ้น มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำงานร่วมกัน อย่างมีส่วนร่วม

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

แนวทางการพัฒนาโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ

โครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี ถือว่าเป็นโครงการนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาในช่วงเวลาวิกฤติที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ ทั้งนี้สามารถอธิบายแนวทางการพัฒนาโครงการนวัตกรรมได้ดังนี้

1) การกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ เนื่องจากภารกิจต่างๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดูแล และให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนเป็น สถานการณ์ที่อาจจะคาดการณ์ไม่ได้ ดังเช่น กรณีของเทศบาลตำบลบ้านดอนที่ต้องประสบปัญหาการแพร่ระบาดของ โรค Covid-19 ส่งผลให้ต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อดำเนินการภารกิจดังกล่าว การกระจายอำนาจการบริหาร จัดการโดยมุ่งเน้นการกระจายทางทรัพยากรด้านต่างๆ จึงเป็นส่วนที่สำคัญในการทำงานที่ประสิทธิภาพมากขึ้น ดัง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม กล่าวว่ “การกระจายทรัพยากรจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ท้องถิ่นทำงานได้ง่ายขึ้น เรามี งานที่ต้องทำหลากหลาย ภารกิจบางอย่างก็มีความเร่งด่วน มีความจำเป็นที่ต้องช่วยเหลือประชาชน”

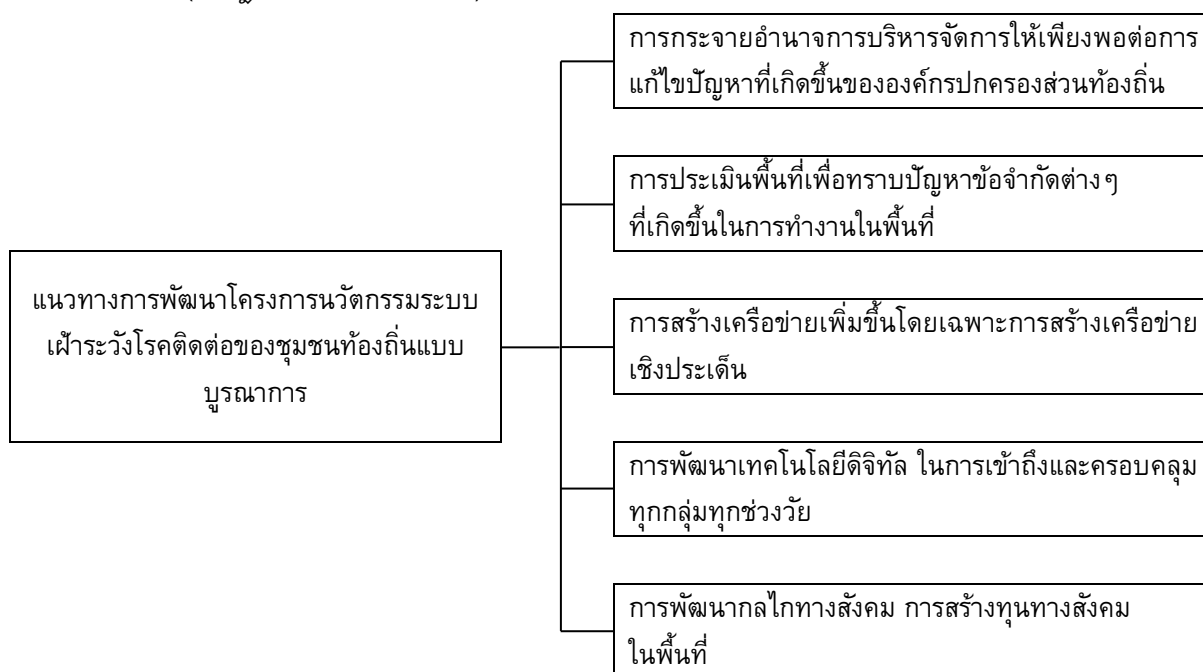
2) การประเมินพื้นที่เพื่อทราบปัญหาข้อจำกัดต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานในพื้นที่ กล่าวคือ สร้างการทำงานร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเทศบาลตำบลบ้านดอน ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชนให้มีความเข้าใจ ความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึกในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการทำงานให้บริการสาธารณะต่อชุมชนมีความ จำเป็นต้องทำความเข้าใจปัญหา บริบทของพื้นที่ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของชุมชน และ นำไปสู่การทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การสร้างเครือข่ายเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายเชิงประเด็น กล่าวคือ การปฏิบัติการกิจของทางเทศบาล ตำบลบ้านดอน มีความจำเป็นต้องระดมทรัพยากรจากส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานทั้งหน่วยงานท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางสาธารณสุข ดังนั้นการสร้างเครือข่ายเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายเชิงประเด็น จึงเป็นส่วนสำคัญในแนวทางการทำงาน เนื่องจากกลุ่มเครือข่ายเชิงประเด็นมีประสบการณ์รู้เฉพาะทาง ซึ่งเป็น ประโยชน์อย่างมากต่อการทำงานร่วมกัน ส่งผลให้มีความหลากหลายทางความคิดทางการแก้ไขปัญหา ดังข้อมูลจาก การสัมภาษณ์ กล่าวว่ “การทำงานภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ และเอกชน หรือว่าประชาชนผู้นำหมู่บ้าน ทุกท่าน และกั ประชาชน ถ้าพัฒนาการทำงานร่วมกันในส่วนนี้ได้ จะทำให้การทำงานง่ายขึ้น”

4) การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเข้าถึงและครอบคลุมทุกกลุ่มทุกช่วงวัย กล่าวคือ เทคโนโลยีดิจิทัลถือว่าเป็น เครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญในการทำงานร่วมกันกับชุมชน ซึ่งในปัจจุบันทางเทศบาลตำบลบ้านดอนได้ให้ความสำคัญ กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร เป็นช่องทางการติดต่อ เพราะฉะนั้นกระบวนการพัฒนาทางดิจิทัลจึงต้องให้ ความสำคัญกับการสร้างการรับรู้ให้ประชาชนในพื้นที่ ให้เข้าใจในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล และการพัฒนาระบบ เครือข่ายทางดิจิทัลให้มีความครอบคลุมทั่วถึง เพื่อนำไปสู่ชุมชนที่มีการติดต่อสื่อสาร การทำงานร่วมกันที่รวดเร็ว และ แม่นยำ ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม กล่าวว่ “การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในพื้นที่ หรือนอกพื้นที่ การสร้างความเข้าใจกับประชาชนได้รับทราบผ่านช่องทาง เช่น Facebook , หอกระจายข่าว ” จากข้อมูล ดังกล่าวสะท้อนถึงการสื่อสารที่มีความหลากหลาย และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการติดต่อสื่อสารร่วมกัน

5) การพัฒนากลไกทางสังคม การสร้างทุนทางสังคมในพื้นที่ เพื่อช่วยให้เกิดการทำงานที่ร่วมมือกันอย่างมี ประสิทธิภาพ กล่าวคือ ทุนทางสังคมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อทุกชุมชนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น การพัฒนากลไกทางสังคม อาจจะได้มาจากการทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน การร่วมด้วยช่วยกันคิดแก้ไขปัญหา การ วางแผนร่วมกันในชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวจะมีส่วนช่วยให้คนในชุมชนได้มีกิจกรรม ร่วมกัน นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์กันภายในชุมชน เพื่อการสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันกับทางเทศบาล ตำบลบ้านดอนต่อไป

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของ เทศบาลตำบลบ้านดอน สามารถอธิบายได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องการบริหารงานในภาวะวิกฤติท่ามกลางสถานการณ์โรค Covid-19 ของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมดังกล่าว ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีในการส่งต่อข้อมูลที่สำคัญทางสาธารณสุข รวมถึงการติดต่อสื่อสารร่วมกันทั้งผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการภาคประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการนวัตกรรม นอกจากการสื่อสารยังมีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลทางสาธารณสุขเป็นการสร้างการรับรู้การเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี เทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญมีส่วนช่วยให้โครงการนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยต่อมาได้แก่ การบริหารทรัพยากรในการทำงาน ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรที่สำคัญในการทำงานทั้ง กำลังคน เงินงาน ทั้งสามส่วนถือว่ามีความสำคัญที่ทางเทศบาลตำบลบ้านดอนมีความพร้อมในทรัพยากรดังกล่าวจนสามารถทำงานได้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อมาได้แก่ เทศบาลเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา หมายถึงเทศบาลตำบลบ้านดอนเป็นเจ้าภาพในการสื่อสาร ประสานงาน ระดมทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดความเชื่อมโยงกันกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานท้องถิ่น ท้องที่ ภาคเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้ทำงานร่วมกันได้ ปัจจัยต่อมาได้แก่ การประเมินสถานการณ์การทำงาน และความสัมพันธ์และทุนทางสังคมในพื้นที่

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการของเทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผลการศึกษาในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการนวัตกรรมได้แก่ เทศบาลเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา หมายถึงเทศบาลตำบลบ้านดอนเป็นเจ้าภาพในการสื่อสาร ประสานงาน ระดมทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดความเชื่อมโยงกันกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานท้องถิ่น ท้องที่ ภาคเอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงภาคประชาชนในพื้นที่ให้ทำงานร่วมกันได้ ถือได้ว่าเทศบาลตำบลบ้านดอนได้นำหลักการ ดังที่ สมศักดิ์ สามัคคีธรรม และ ปรีดา วานิชภูมิ (2559) กล่าวถึง “การจัดการภาคีสาธารณะ” เป็นการบริหารจัดการภาคีอันแตกต่างหลากหลาย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องประสานความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่างๆ การชักจูงให้แต่ละฝ่ายนำทรัพยากรออกมาใช้เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของส่วนร่วม และการจัดการความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการทำร่วมกันระหว่าง

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

เครือข่ายต่างๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาในกรณีของโครงการนวัตกรรมของเทศบาลตำบลบ้านดอน จะพบว่า เทศบาลตำบลบ้านดอนเป็นศูนย์กลางการทำงานที่ทำหน้าที่รักษาความสัมพันธ์และการสื่อสารอยู่หลายระดับ จนสามารถดำเนินโครงการนวัตกรรมได้ประสบความสำเร็จ อาทิ ความสัมพันธ์ในระดับเทศบาลตำบลบ้านดอนที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับการปกครองท้องถิ่น ที่ต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันจากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลตำบลบ้านดอนมีความสัมพันธ์ที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำผู้บริหารมีความน่าเชื่อถือและทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นการประสบความสำเร็จดังกล่าวของเทศบาลตำบลบ้านดอนสามารถสร้างเครือข่ายในกลุ่มระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ประเด็นที่สอง ผลการศึกษาในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการนวัตกรรมได้แก่ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีในการส่งต่อข้อมูลที่สำคัญทางสาธารณสุข รวมถึงการติดต่อสื่อสารร่วมกันทั้งผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการภาคประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการนวัตกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาโครงการนวัตกรรมร่วมกับแนวคิดการบริหารจัดการภาวะวิกฤตโควิด-19 ของ เจริญชัย เอกมาไพศาล และ เสาวณี จันทะพงษ์ (2565) กล่าวว่า การสื่อสารในช่วงวิกฤตนี้จะต้องไม่วิตกกังวลจนเกินไป มีความซื่อสัตย์ ถูกต้อง ทันเวลาและถูกกาลเทศะ รองลงมา คือทักษะการบริหารงานบุคคลและการแก้ไขปัญหา ซึ่งทางเทศบาลตำบลบ้านดอนได้ใช้แนวทางดังกล่าวในการทำงานผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในยุคปัจจุบันเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่ชัดเจน รวมถึงการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในข้อมูลที่มีความจำเป็นต่างๆ

ประเด็นที่สาม เมื่อพิจารณาแนวทางการพัฒนาต่อยอดโครงการนวัตกรรมจะพบว่า มีประเด็นแนวทางการพัฒนาที่หลากหลาย ส่วนหนึ่งจะเป็นแนวทางพัฒนาของทางเทศบาลที่ต้องดำเนินการ และอีกประการหนึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาในเชิงโครงสร้างของระบบการทำงาน ทั้งนี้การประสบความสำเร็จในการให้บริการสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นในระดับใด อาจจะต้องให้ความสำคัญหรือการสนับสนุนการทำงานในเชิงโครงสร้างการทำงาน ควบคู่กับการทำงานของหน่วยงานต่างๆ อาทิ การกระจายอำนาจการบริหารให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมากขึ้น จะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป ซึ่งเมื่อพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่าปัญหาเชิงโครงสร้างในการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นปัญหาที่พบเจอและเกิดขึ้น ดังที่ ภิรมย์พร ไชยยนต์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น: ศึกษากรณีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในระดับจังหวัด พบว่าการปกครองท้องถิ่นไทยมีปัญหาด้านโครงสร้างที่ทับซ้อนกัน ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นที่ยังไม่ชัดเจน ปัญหาด้านการกำกับดูแลที่ราชการส่วนภูมิภาคกำกับดูแลท้องถิ่นจนขาดอิสระ ปัญหาด้านการคลัง งบประมาณที่ไม่เพียงพอและขาดการพัฒนา ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาต่อยอดโครงการนวัตกรรมในประเด็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะฉะนั้นปัญหาเชิงโครงสร้างของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจึงเป็นประเด็นที่สำคัญในแนวทางการพัฒนาการให้บริการสาธารณะต่อประชาชน

ประเด็นที่สี่ จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมประการหนึ่งคือความสัมพันธ์และทุนทางสังคมในพื้นที่ แต่ทั้งนี้ประเด็นการพัฒนากลไกทางสังคม การสร้างทุนทางสังคมในพื้นที่ยังเป็นแนวทางพัฒนาโครงการนวัตกรรมเช่นกัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว รวมถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของประชากรอาจจะมีผลต่อการทำงานร่วมกันระหว่างเทศบาลตำบลบ้านดอนกับประชาชนในพื้นที่ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการบริหารทุนทางสังคม จึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นส่วนสำคัญที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความร่วมมือที่ดีต่อไป

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

เอกสารอ้างอิง

- เจริญชัย เอกมาไพศาล และ เสาวณี จันทะพงษ์. (2565). ความยืดหยุ่นในการปรับตัวของธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร ภายใต้ ภาวะวิกฤตการณ์โควิด-19. *วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 45(174), 53-78.
- ณัฐวัฒน์ ชัชฌาภิรักษ์. (2563). การจัดการองค์การในภาวะวิกฤต กรณีโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19. *วารสารวิชาการธรรมทศน์*, 20(4), 197-207.
- ธนเศรษฐ์ เจริญเมือง. (2553). *ทฤษฎีแนวคิด: การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น ภาคแรก*. กรุงเทพฯ: จัดพิมพ์คปไฟ.
- ภิรมย์พร ไชยยนต์. (2557). *การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น: ศึกษากรณีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในระดับจังหวัด. การค้นคว้าอิสระ นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- สมศักดิ์ สามัคคีธรรม และ ปรีดา วาณิชภูมิ. (2559). การจัดการภาคีสาธารณะแนวใหม่: ความหมาย และนัยสำคัญ. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง*, 1(1), 183-214.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2563). คู่มือการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤต. สืบค้นจาก www.dmsc.moph.go.th/psddmsc/upload/pmqa/WMBCM.pdf.
- อภิชาติ ลิ้มเมธี และ วรญา จตุพัฒน์รังสี. (2564). *ต้นแบบแห่งความสำเร็จ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปี 2564: เทศบาลตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี “ระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อของชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ”*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- Borzel, T. (1997). What's So Special About Policy Networks? - An Exploration of the Concept and Its Usefulness in Studying European Governance. *European Integration online Papers*, 1(16), 1-28.
- Cappelli, P. (2008). *Talent on Demand: Managing Talent in an Age of Uncertainty*. Boston: Harvard Business School Press.
- Denters, S., & Rose, L. (2005). Local Governance in the Third Millennium: a brave new World?. In S. Denters & L. Rose. (eds.). *Comparing Local Governance: Trends and Developments* (pp. 1-11). London: Palgrava MacMillan.
- Entwistle, T., & Martin, S. (2005). From Competition to Collaboration in Public Service Delivery: A New Agenda for Research. *Public Administration*, 83(1), 233-242.
- Ewalt, J. (2001). *Theories of Governance and New Public Management: Links to Understanding Welfare Policy Implementation*. A paper presented at the Annual Conference of the American Society for Public Administration, New Jersey, United States.
- Frederickson, H. (1999). The Repositioning of American Public Administration. *Political Science & Politics*, 32(4), 701.
- Kennett, P. (2010). Global Perspectives on Governance. In S. Osborne. (ed.). *The New Public Governance?: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance* (pp. 19-35). London: Routledge.
- Kettl, D. (1993). *Sharing Power: Public Governance and Private Markets*. Washington, D.C.: Bookings Institution.
- Kickert, W. (1993). *Complexity, governance and dynamics: conceptual explorations of public network management*. London: SAGE Publications.
- Klijn, E., & Koppenjan, J. (2000). Public Management and Policy Networks: The Theoretical Foundation of the Network Approach to Governance. *Public Management Review*, 2(2), 135-158.

ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2565)

- Kooiman, J. (2010). Governance and Governability. In S. Osborne. (ed.). *The New Public Governance?: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance* (pp. 72-86). London: Routledge.
- Lynn, L., Heinrich, C., & Hill, C. (2001). *Improving Governance: A New Logic for Empirical Research*. Washington, D.C.: Georgetown University Press.
- Marsh, D., & Rhodes, R. (1992). *Policy Networks in British Government*. New York: Oxford University Press.
- Osborne, S. (2010). The (New) Public Governance: a suitable case for treatment?. In S. Osborne. (ed.). *The New Public Governance?: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance* (pp. 1-16). London: Routledge.
- Rhodes, R. (1997). *Understanding governance: Policy networks, governance and accountability*. Buckingham: Open University Press.
- Salamon, L. (2002). *The Tools of Government: A Guide to the New Governance*. New York: Oxford University Press.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2022 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).